

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 93/05-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. mája 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., K., zastúpenej advokátom JUDr. R. R., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9 C 97/04 z 30. júna 2004 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 286/2004 zo 16. septembra 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2004 doručená sťažnosť J. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 97/04 z 30. júna 2004 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 286/2004 zo 16. septembra 2004.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že: „(...) *Mám za to, že mne žalobcovi ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď súd zastavil konanie bez toho, aby danú vec prejednal. Stotožnil sa pritom s názorom žalovaného, a to že o danej*

veci má rozhodovať na základe novely zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2004 S. p.

Tento názor považujem za nesprávny, pretože pracovný úraz na základe ktorého som podala žalobu o náhradu škody z pracovného úrazu sa stal pred účinnosťou tohto zákona dňa 27. 11. 2002 a teda mám za to, že danú vec bolo potrebné posudzovať podľa vtedy platných právnych predpisov. Považujem za nesprávne tvrdenie súdu, že v danej veci môže rozhodovať iba S. p., keďže táto vec je predmetom sporu, pretože žalovaný s danou úhradou ani pracovným úrazom nesúhlasí a preto mám pochybnosti ako môže S. p. rozhodnúť v môj prospech bez predchádzajúceho rozhodnutia súdu, keďže poisťovni ako takej neprináležia oprávnenia súdu ohľadne zisťovania skutkového stavu a rozhodovania vo veci. Podľa rozhodnutia súdu sa totiž môj návrh dostane do slepej uličky, keďže S. p. je tá, ktorá by mala platiť za žalovaného náhradu škody a teda sama by mala rozhodnúť akú výšku náhrady uhradí, čo považujem za nesprávne. Mám za to, že o tejto veci by mal rozhodnúť nestranný orgán, ktorý môže byť len súd.

Taktiež podotýkam, že o časti návrhu týkajúceho sa niekoľkonásobného zvýšenia sadzby bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. by mal tiež rozhodovať iba súd.

Podľa odôvodnenia súdu má S. p. rozhodovať o mojich nárokoch podľa predpisov platných do 31. 12. 2003, avšak ako orgán na základe predpisov platných po 1. 1. 2004, z čoho mi vyplýva rozpor v posudzovaní aplikácie hmotného a procesného práva.

Mám za to, že rozhodnou dobou na posúdenie podľa akých predpisov je potrebné danú vec posudzovať je dátum kedy sa stal pracovný úraz a nie kedy bola podaná žaloba resp. kedy sa začalo súdne konanie vo veci. Týmto dátumom je 27. 11. 2002 teda pred 1. 1. 2004 a preto sa domnievam, že súdy majú právomoc na rozhodovanie v mojej veci.

Taktiež uvádzam, že stanovisko S. p., ktorého kópiu prikladám, je také, že bez právoplatného rozhodnutia súdu o tom, či daný úraz je alebo nie je pracovným úrazom, vzhľadom na to, že zamestnávateľ odmieta uznať úraz za pracovný, poisťovňa nevypláti žiadne úrazové dávky. Z toho vyplýva, že Okresný súd v Lučenci sa mal v prvom rade zaoberať skutočnosťou či daný úraz je alebo nie je pracovným úrazom, čo mal posúdiť ako predbežnú otázku v danej veci.

Uvedeným rozhodnutím súdu o zastavení konania bolo porušené moje ústavné právo na súdnu ochranu, čo mi spôsobuje nemožnosť domáhať sa svojho práva na odškodnenie pracovného úrazu.

V zmysle vyššie uvedeného sa domnievam, že mi bola taktiež spôsobená škoda a preto žiadam v zmysle § 50 odsek 2 zákona č. 38/1993 Zb. aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, a to vo výške 100.000,- Sk, ktoré predstavujú odmenu a náklady za služby právnych zástupcov, zvýšené náklady na cestovanie za právnikmi do L. a B., ako aj telefonické poplatky a poštovné, taktiež ma táto skutočnosť ničí psychicky, keďže mám odôvodnenú obavu o výsledok daných konaní a obávam sa o to, že nikto nebude riešiť môj prípad. Vzhľadom na to, že som imobilná a odkázaná na invalidný vozík mi daná situácia a domáhanie sa svojho práva spôsobuje značné komplikácie a to zdravotné aj materiálne.

Záverom uvádzam, že som v danej veci podala aj Dovolanie zo dňa 28. 10. 2004 na Okresný súd v Lučenci, pričom vo veci ešte nerozhodoval Najvyšší súd SR. Mám za to, že túto sťažnosť podávam v súlade z § 53 odsek 3 zákona č. 38/1993 Zb. ktorý hovorí, že sťažnosť, je možné podať do 2 mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, pričom napadnuté uznesenia nadobudli právoplatnosť dňa 4. 10. 2004 a teda daná lehota uplynie dňa 4. 12. 2004. Vzhľadom na to, že podanie dovolania nemá odkladný účinok na právoplatnosť napádaných rozhodnutí mám za to, že moja sťažnosť je podaná v súlade so zákonnými podmienkami na podanie ústavnej sťažnosti. Týmto poukazujem ako aj vyššie uvedeným na dôvody hodné osobitného zreteľa a možnosť konania súdu podľa § 53 odsek 2 uvedeného zákona“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľka domáha toho, aby ústavný súd jej ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne vydal nasledovný nález:

„Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 16. 9. 2004 č. k. 12 Co 286/2004, a Okresný súd v Lučenci č. k. 9 C 97/04 uznesením zo dňa 30. 6. 2004, porušili právo J. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 odsek 1 Ústavy SR.

Ústavný súd priznáva J. K. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk a náhradu trov právneho zastúpenia pred Ústavným súdom SR. Okresný súd Lučenec ako aj

Krajský súd Banská Bystrica uhradia primerané finančné zadostučinenie spoločne a nerozdielne do 2 mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 9 C 97/04 z 30. júna 2004 a uznesením krajského súdu sp. zn. 12 Co 286/2004 zo 16. septembra 2004, pretože jej „*ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať*“ pred uvedenými súdmi.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľka napadla tak uznesenie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného súdu, pretože o odvolaní voči tomuto uzneseniu rozhodoval krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy tiež vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 90/03).

Podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je vo vymenovaných prípadoch proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie. Podľa § 237 písm. f) OSP je dovolanie prípustné aj v prípade, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Sťažovateľka túto svoju zákonnú možnosť napokon aj využila, keď 28. októbra 2004 podala proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 12 Co 286/2004 zo 16. septembra 2004 dovolanie. Podľa zistenia ústavného súdu predmetné dovolacie konanie sa vedie na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn.

2 Cdo 253/2004 a do dňa rozhodovania o danej sťažnosti na ústavnom súde toto dovolacie konanie ukončené nebolo.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka má v občianskom súdnom konaní na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie namieta predmetnou sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2005